

Mapa wykładu

- ❑ 2.1 Zasady budowy protokołów w. aplikacji
- ❑ 2.2 WWW i HTTP
- ❑ 2.3 DNS
- ❑ 2.4 Programowanie przy użyciu gniazd TCP
- ❑ 2.5 Programowanie przy użyciu gniazd UDP
- ❑ 2.6 Poczta elektroniczna
  - SMTP, POP3, IMAP
- ❑ 2.7 FTP
- ❑ 2.8 Dystrybucja zawartości
  - Schowki Internetowe
  - Sieci dystrybucji zawartości
- ❑ 2.9 Dzielenie plików P2P

Programowanie z gniazdami

Cel: nauczyć się budować aplikacje klient/serwer komunikujące się przy pomocy gniazd

API gniazd

- ❑ wprowadzone w UNIX BSD4.1, 1981
- ❑ tworzone, używane, i zwalniane przez aplikacje
- ❑ model klient/serwer
- ❑ dwa rodzaje transportu przez API gniazd:
  - zawodne datagramy
  - niezawodne strumienie bajtów

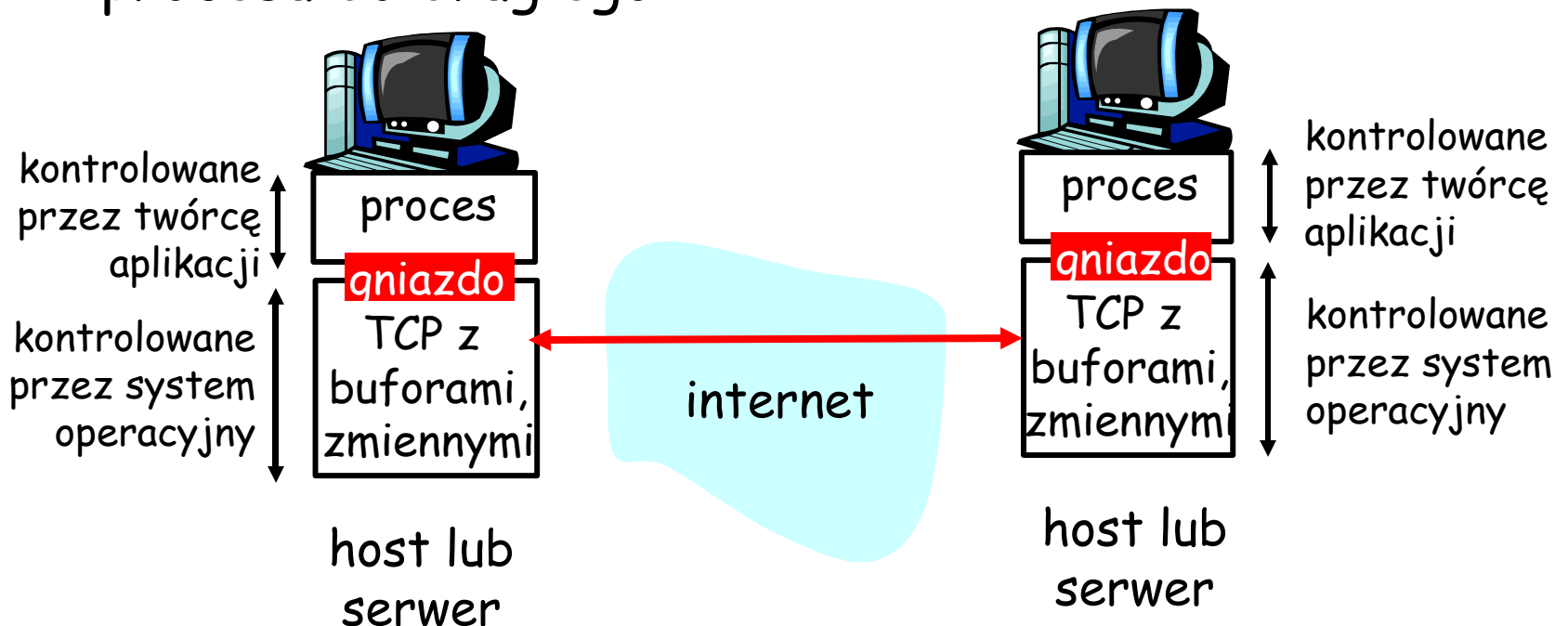
gniazdo

*lokalny na hoście,
tworzony przez aplikację,
kontrolowany przez SO*
interfejs, przez który
proces aplikacji może
zarówno wysyłać jak i
odbierać komunikaty
od/do innego procesu
aplikacji

Programowanie gniazd TCP

Gniazdo: interfejs pomiędzy procesem aplikacji i protokołem transportowym koniec-koniec (UCP lub TCP)

Usługa TCP: niezawodny transfer **bajtów** z jednego procesu do drugiego

Programowanie gniazd *TCP*

Klient musi połączyć się z serwerem

- proces serwera musi przedtem zostać uruchomiony
- serwer musi utworzyć gniazdo-centralę, które przyjmie rozmowę z klientem

Klient łączy się z serwerem poprzez:

- utworzenie lokalnego gniazda
- określenie adresu IP, numeru portu procesu serwera
- Następnie *łączymy gniazda*: TCP klienta tworzy połączenie do TCP serwera

□ Po otrzymaniu połączenia, *TCP serwera tworzy nowe gniazdo* do komunikacji pomiędzy procesem klienta i serwera

- pozwala serwerowi rozmawiać z wieloma klientami
- numery portów źródła są używane do odróżnienia klientów

punkt widzenia programisty

TCP umożliwia niezawodną, uporządkowaną komunikację ("strumień") bajtów pomiędzy klientem i serwerem

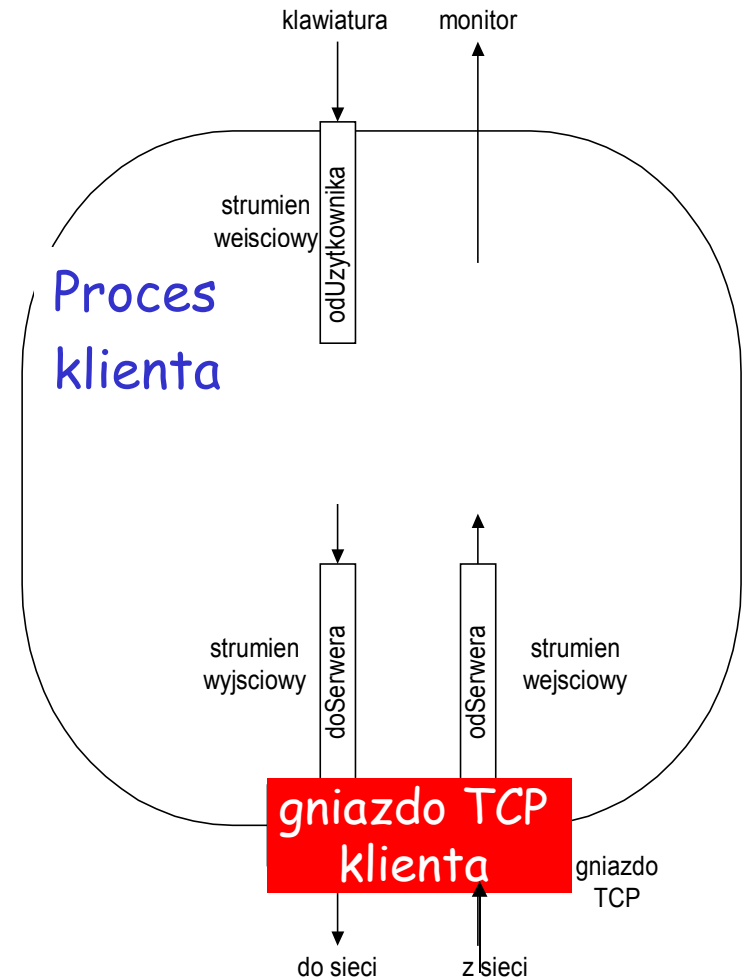
Terminologia strumieni

- **Strumień** jest ciągiem bajtów, które wpływają/wyływają z procesu.
- **Strumień wejściowy** jest podłączony do źródła danych wejściowych procesu, np, klawiatury lub gniazda.
- **Strumień wyjściowy** jest podłączony do odbiorcy danych z procesu, np, monitora lub gniazda.

Programowanie gniazd TCP

Przykład aplikacji klient/serwer:

- 1) klient czyta linię ze standardowego wejścia (strumień odUżytkownika), wysyła do serwera przez gniazdo (strumień doSerwera)
- 2) serwer czyta linię z gniazda
- 3) serwer zmienia linię na wielkie litery, odsyła do klienta
- 4) klient czyta, drukuje zmienioną linię z gniazda (strumień odSerwera)

Interakcja klient/serwer: TCP

Serwer (adres `hostid`)

Klient

Przykład: Klient w Javie (TCP)

```
import java.io.*;
import java.net.*;
class TCPClient {

    public static void main(String argv[]) throws Exception
    {
        String sentence;
        String modifiedSentence;
```

Tworzy strumień wejściowy → `BufferedReader inFromUser = new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));`

Tworzy gniazdo klienta, łączy się z serwerem → `Socket clientSocket = new Socket("hostname", 6789);`

Tworzy strumień wyjściowy podłączony do gniazda → `DataOutputStream outToServer = new DataOutputStream(clientSocket.getOutputStream());`

Przykład: Klient w Javie (TCP), c.d.

Tworzy strumień wejściowy podłączony do gniazda

```
BufferedReader inFromServer =  
    new BufferedReader(new  
        InputStreamReader(clientSocket.getInputStream()));  
  
sentence = inFromUser.readLine();
```

Wysyła linię do serwera

```
outToServer.writeBytes(sentence + '\n');
```

Czyta linię z serwera

```
modifiedSentence = inFromServer.readLine();  
  
System.out.println("FROM SERVER: " + modifiedSentence);  
  
clientSocket.close();  
  
    }  
}
```

Przykład: serwer (iteracyjny) w Javie (TCP)

```
import java.io.*;  
import java.net.*;
```

```
class TCPServer {
```

```
    public static void main(String argv[]) throws Exception  
    {
```

```
        String clientSentence;  
        String capitalizedSentence;
```

Tworzy gniazdo
odbierające
na porcie 6789

```
        ServerSocket welcomeSocket = new ServerSocket(6789);
```

Oczekuje na gnieździe
na połączenie od
klienta (blokujące)

```
        while(true) {
```

```
            Socket connectionSocket = welcomeSocket.accept();
```

Tworzy strumień
wejściowy,
połączony do gniazda

```
            BufferedReader inFromClient =  
                new BufferedReader(new  
                    InputStreamReader(connectionSocket.getInputStream()));
```

Przykład: serwer w Javie(TCP), c.d.

Tworzy strumień
wyjściowy, podłą-
czony do gniazda

```
DataOutputStream outToClient =  
    new DataOutputStream(connectionSocket.getOutputStream());
```

Czyta linię
z gniazda od klienta

```
clientSentence = inFromClient.readLine();
```

```
capitalizedSentence = clientSentence.toUpperCase() + '\n';
```

Wysyła linię przez
gniazdo do klienta

```
outToClient.writeBytes(capitalizedSentence);
```

```
}  
}  
}
```

Koniec pętli "while",
powrót i oczekiwanie
na następne połączenie klienta

Mapa wykładu

- ❑ 2.1 Zasady budowy protokołów w. aplikacji
- ❑ 2.2 WWW i HTTP
- ❑ 2.3 DNS
- ❑ 2.4 Programowanie przy użyciu gniazd TCP
- ❑ 2.5 Programowanie przy użyciu gniazd UDP
- ❑ 2.6 Poczta elektroniczna
  - SMTP, POP3, IMAP
- ❑ 2.7 FTP
- ❑ 2.8 Dystrybucja zawartości
  - Schowki Internetowe
  - Sieci dystrybucji zawartości
- ❑ 2.9 Dzielenie plików P2P

Programowanie gniazd *UDP*

UDP: brak "połączenia" pomiędzy klientem i serwerem

- ❑ brak inicjalizacji połączenia
- ❑ nadawca nadaje każdemu pakietowi adres IP i port odbiorcy
- ❑ serwer musi pobrać adres IP, port nadawcy z otrzymanego pakietu

UDP: wysyłane informacje mogą być gubione lub otrzymywane w innym porządku

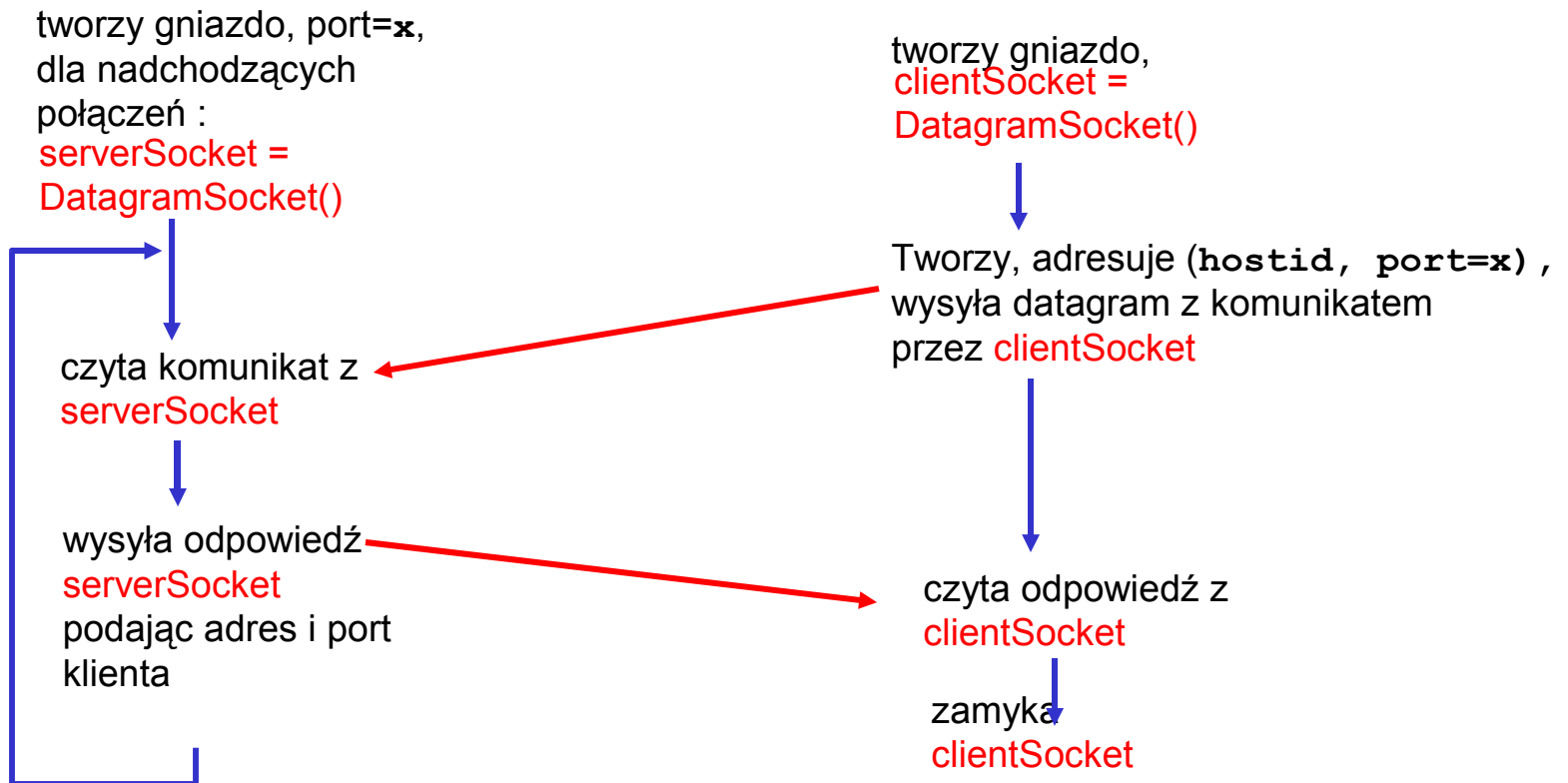
punkt widzenia programisty

UDP udostępnia zawodną komunikację ciągów bajtów ("datagramów") pomiędzy klientem i serwerem

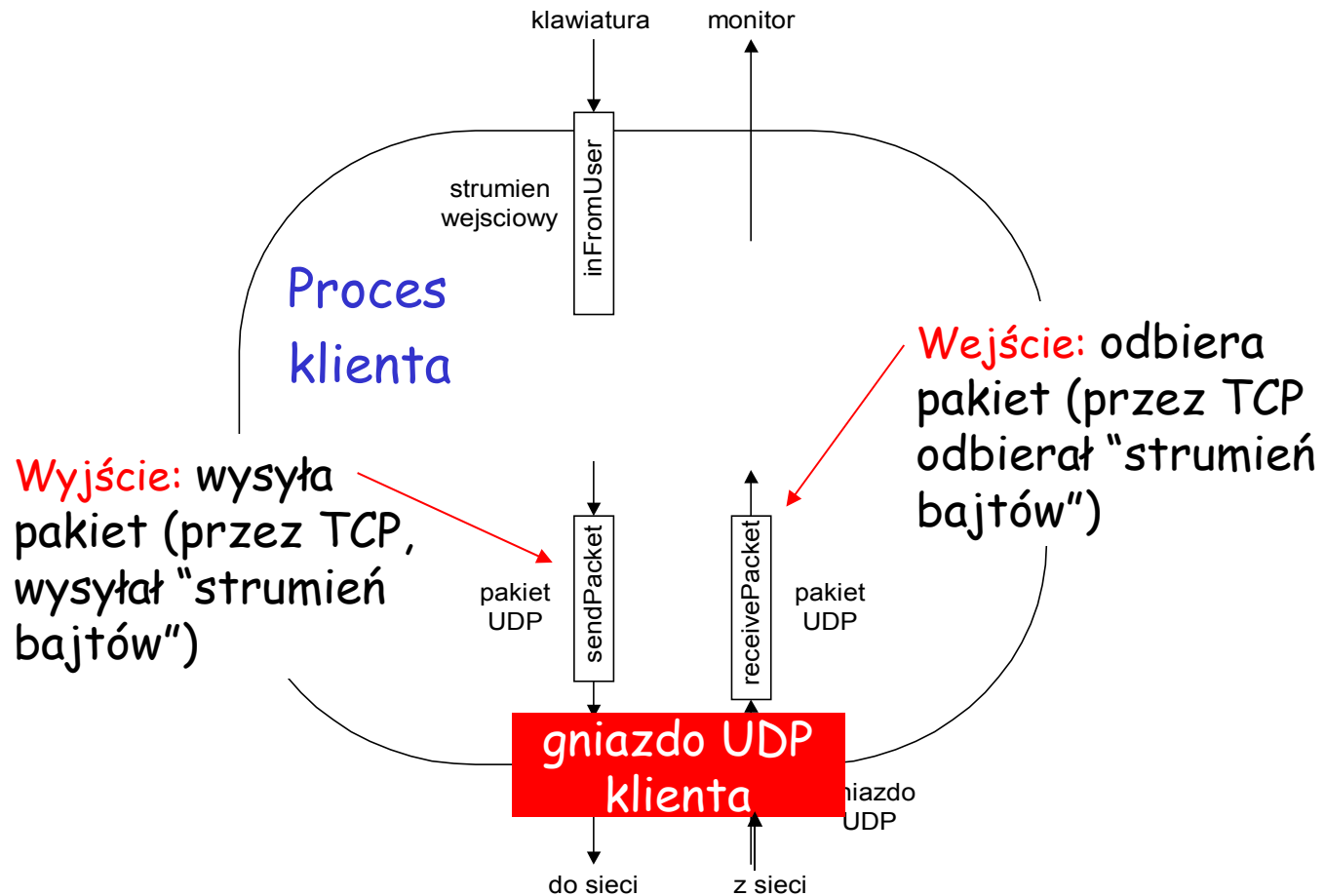
Interakcja klient/serwer: UDP

Serwer (działa na `hostid`)

Klient

Przykład: Klient w Javie (UDP)

Przykład: klient w Javie (UDP)

```
import java.io.*;  
import java.net.*;
```

```
class UDPClient {  
    public static void main(String args[]) throws Exception  
    {
```

Tworzy strumień
wejściowy

```
        BufferedReader inFromUser =  
            new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));
```

Tworzy gniazdo
klienta

```
        DatagramSocket clientSocket = new DatagramSocket();
```

Tłumaczy nazwę
na adres IP
używając DNS

```
        InetAddress IPAddress = InetAddress.getByName("hostname");
```

```
        byte[] sendData = new byte[1024];  
        byte[] receiveData = new byte[1024];
```

```
        String sentence = inFromUser.readLine();
```

```
        sendData = sentence.getBytes();
```


Przykład: klient w Javie (UDP), c.d.

Tworzy datagram z danymi do wysłania, długością, adresem IP, portem

```
DatagramPacket sendPacket =  
    new DatagramPacket(sendData, sendData.length, IPAddress, 9876);
```

Wysyła datagram do serwera

```
clientSocket.send(sendPacket);
```

```
DatagramPacket receivePacket =  
    new DatagramPacket(receiveData, receiveData.length);
```

Czyta datagram z serwera

```
clientSocket.receive(receivePacket);
```

```
String modifiedSentence =  
    new String(receivePacket.getData());
```

```
System.out.println("FROM SERVER:" + modifiedSentence);  
clientSocket.close();  
}
```

```
}
```

Przykład: serwer w Javie (UDP)

```
import java.io.*;  
import java.net.*;
```

```
class UDPServer {  
    public static void main(String args[]) throws Exception  
    {
```

Tworzy gniazdo
UDP na porcie 9876


```
        DatagramSocket serverSocket = new DatagramSocket(9876);
```

```
        byte[] receiveData = new byte[1024];  
        byte[] sendData = new byte[1024];
```

```
        while(true)  
        {
```

Tworzy miejsce na
otrzymany datagram


```
            DatagramPacket receivePacket =  
                new DatagramPacket(receiveData, receiveData.length);
```

Odbiera
datagram


```
            serverSocket.receive(receivePacket);
```

Przykład: serwer w Javie (UDP), c.d.

```
String sentence = new String(receivePacket.getData());
```

Pobiera adres IP,
numer portu,
nadawcy pakietu

```
InetAddress IPAddress = receivePacket.getAddress();
```

```
int port = receivePacket.getPort();
```

```
String capitalizedSentence = sentence.toUpperCase();
```

```
sendData = capitalizedSentence.getBytes();
```

Tworzy datagram
do wysłania do
klienta

```
DatagramPacket sendPacket =  
    new DatagramPacket(sendData, sendData.length, IPAddress,  
        port);
```

Wysyła datagram
przez gniazdo

```
serverSocket.send(sendPacket);
```

```
}  
}  
}
```

Koniec pętli "while",
powrót i oczekiwanie
na następny datagram

Budowa prostego serwera WWW

- ❑ obsługuje jedno żądanie HTTP
- ❑ przyjmuje żądanie
- ❑ parsuje nagłówek
- ❑ pobiera żądany plik z systemu plików serwera
- ❑ tworzy odpowiedź HTTP:
  - linie nagłówek + plik
- ❑ wysyła odpowiedź do klienta
- ❑ po napisaniu serwera, można żądać plików używając przeglądarki WWW
- ❑ Będzie to jedno z zadań programistycznych

Programowanie gniazd: bibliografia

W języku C (gniazda BSD):

- "Programowanie zastosowań sieciowych w systemie Unix" (R. Stevens),

<http://manic.cs.umass.edu/~amldemo/courseware/intro>.

Ćwiczenia w Javie:

- "All About Sockets" (tutorial Sun),
<http://java.sun.com/docs/books/tutorial/networking/sockets/index.htm>
- "Socket Programming in Java: a tutorial,"
<http://www.javaworld.com/javaworld/jw-12-1996/jw-12-sockets.html>

Mapa wykładu

- ❑ 2.1 Zasady budowy protokołów w. aplikacji
- ❑ 2.2 WWW i HTTP
- ❑ 2.3 DNS
- ❑ 2.4 Programowanie przy użyciu gniazd TCP
- ❑ 2.5 Programowanie przy użyciu gniazd UDP
- ❑ 2.6 Poczta elektroniczna
  - SMTP, POP3, IMAP
- ❑ 2.7 FTP
- ❑ 2.8 Dystrybucja zawartości
  - Schowki Internetowe
  - Sieci dystrybucji zawartości
- ❑ 2.9 Dzielenie plików P2P

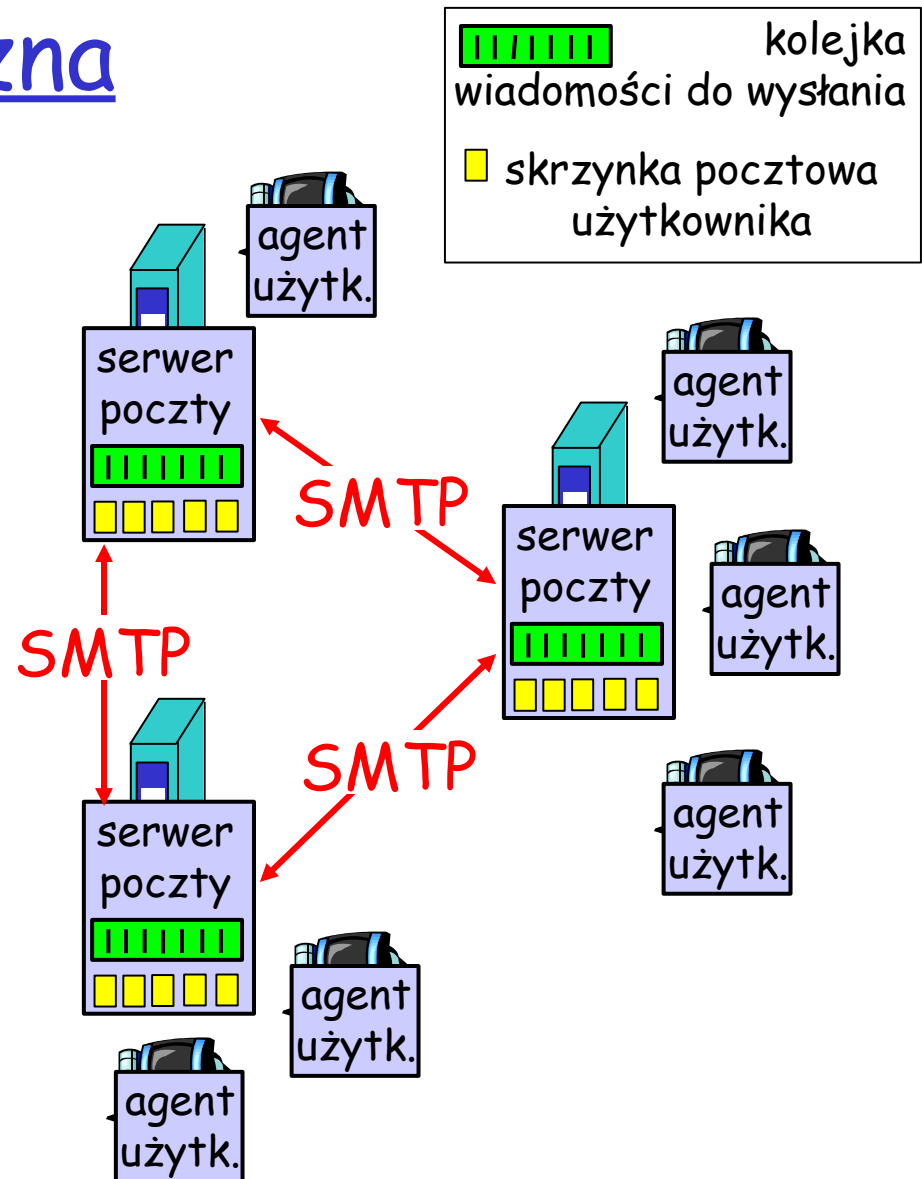
Poczta elektroniczna

Trzy główne składniki:

- agenci użytkownika
- serwery poczty
- simple mail transfer protocol: SMTP

Agent użytkownika (AU)

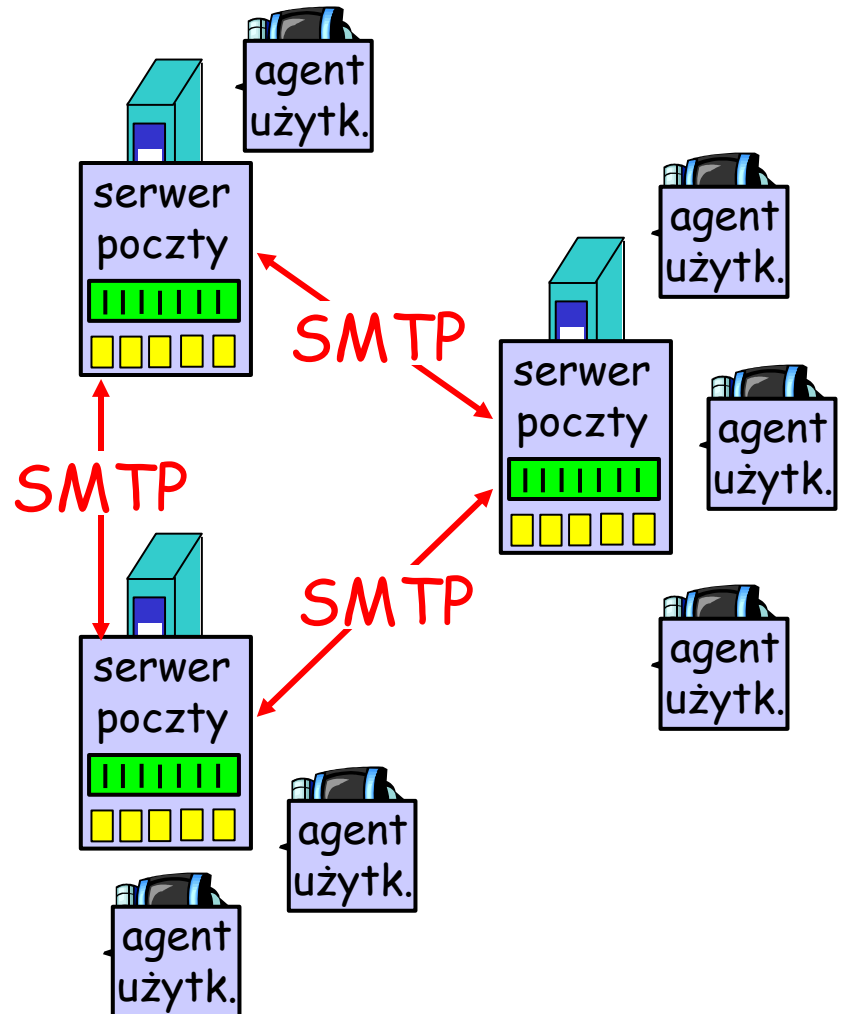
- czyli "przeglądarka poczty"
- kompozycja, edycja, czytanie poczty elektronicznej
- n.p., Eudora, Outlook, elm, Netscape Messenger
- wychodzące i przychodzące wiadomości zachowywane są na serwerze

Poczta elektroniczna: serwery poczty

Serwery poczty

- **skrzynka** zawiera wiadomości przychodzące od użytkowników
- **kolejka wiadomości** zawiera wiadomości do wysłania
- **protokół SMTP** wysyła pocztę pomiędzy serwerami poczty
  - tak naprawdę, jest to protokół w modelu partnerskim (ang. *peer-to-peer*)

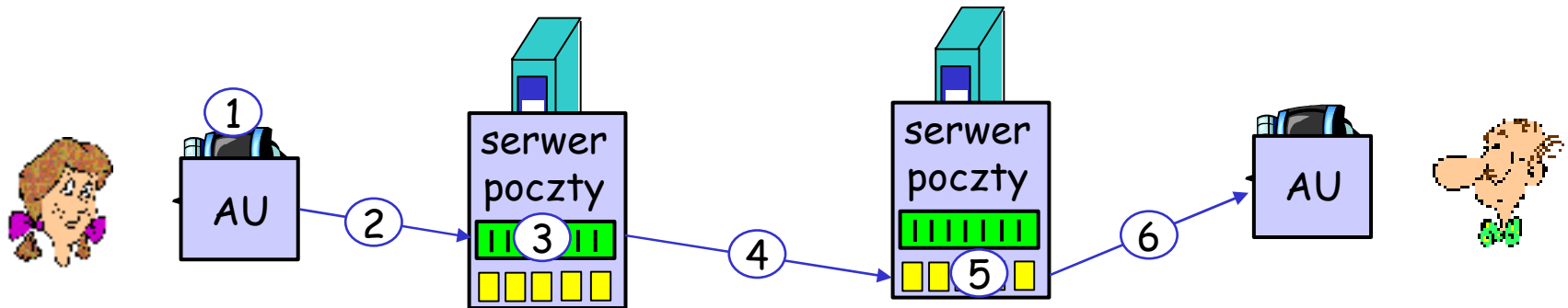

Poczta elektroniczna: SMTP [RFC 2821]

- ❑ używa TCP do niezawodnej komunikacji poczty pomiędzy serwerami, port 25
- ❑ bezpośrednia komunikacja: serwer nadawcy do serwera odbiorcy
- ❑ trzy etapy komunikacji:
  - inicjalizacja (powitanie)
  - wymiana komunikatów
  - zakończenie
- ❑ interakcja typu "polecenie/odpowiedź"
  - polecenia: tekst ASCII
  - odpowiedź: kod i fraza statusu
- ❑ komunikaty muszą być kodowane 7-bitowym ASCII

Scenariusz: Alicja wysyła pocztę do Boba

- 1) Alicja używa AU do skomponowania listu i wysyła go do:
bob@szkola.edu.pl
- 2) AU alicji wysyła komunikat do jej serwera poczty; komunikat jest umieszczany w kolejce
- 3) Serwer SMTP otwiera połączenie TCP z serwerem poczty Boba
- 4) Serwer SMTP Alicji wysyła komunikat przez połączenie TCP
- 5) Serwer SMTP Boba umieszcza list w skrzynce Boba
- 6) Bob używa AU do przeczytania wiadomości

Przykładowa interakcja SMTP

```
S: 220 hamburger.edu
C: HELO nalesnik.pl
S: 250 Hello nalesnik.pl, pleased to meet you
C: MAIL FROM: <alice@nalesnik.pl>
S: 250 alice@nalesnik.pl... Sender ok
C: RCPT TO: <bob@hamburger.edu>
S: 250 bob@hamburger.edu ... Recipient ok
C: DATA
S: 354 Enter mail, end with "." on a line by itself
C: Czy lubisz ketchup?
C: A moze ogoreczka?
C: .
S: 250 Message accepted for delivery
C: QUIT
S: 221 hamburger.edu closing connection
```

Spróbuj sam porozmawiać w SMTP:

- ❑ telnet nazwaserwera 25
- ❑ obejrzyj odpowiedź 220 serwera
- ❑ wpisz polecenia HELO, MAIL FROM, RCPT TO, DATA, QUIT

W ten sposób można wysyłać pocztę bez przeglądarki poczty

Podsumowanie o SMTP

- ❑ SMTP używa trwałych połączeń
- ❑ SMTP wymaga, żeby komunikat (nagłówek i dane) były kodowane w 7-bitowym ASCII
- ❑ Serwer SMTP używa CRLF. CRLF do rozpoznania końca danych

Porównania z HTTP:

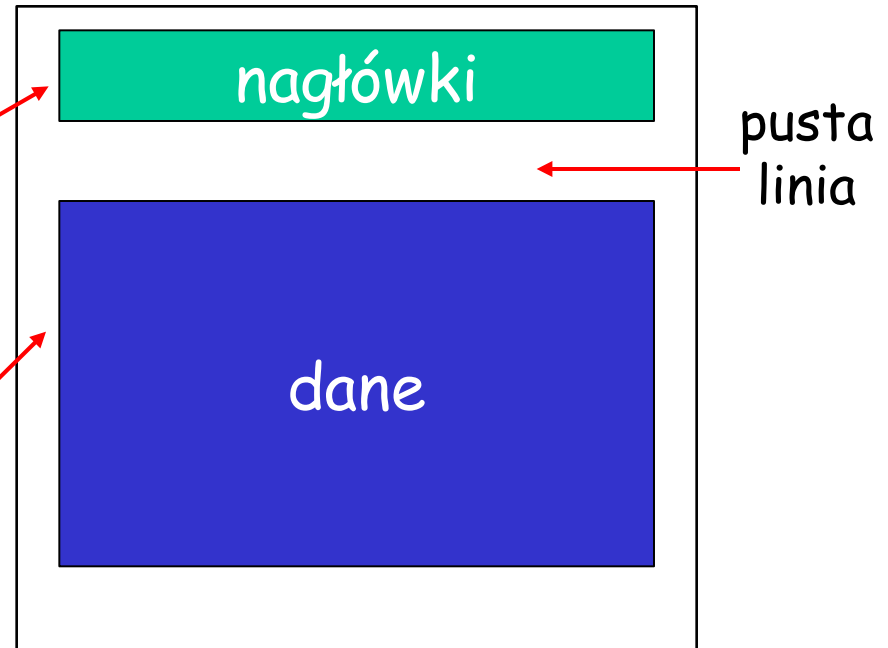
- ❑ HTTP: pull (pobieranie)
- ❑ SMTP: push (wypychanie)
- ❑ Oba mają komunikaty żądań/odpowiedzi w ASCII, kody wynikowe
- ❑ HTTP: każdy obiekt zawarty w swoim własnym komunikacie odpowiedzi
- ❑ SMTP: wiele obiektów może być wysłane w wieloczęściowym komunikacie

Format komunikatu poczty

SMTP: protokół dla poczty elektronicznej

RFC 822: standard opisujący format komunikatów tekstowych:

- linie nagłówek, n.p.,
  - To:
  - From:
  - Subject:*różne od poleceń SMTP!*
- dane
  - "list", tylko znaki ASCII

Format komunikatu poczty: rozszerzenia dla multimediiów

- ❑ MIME: multimedia mail extension, RFC 2045, 2056
- ❑ dodatkowe linie nagłówka określają typ MIME dla zawartości listu

Wersja MIME

metoda
kodowania danych

typ oraz podtyp danych
multimedialnych,
deklaracje parametrów

kodowane dane

```
From: alice@nalesnik.pl
To: bob@hamburger.edu
Subject: Zdjecie pysznych nalesnikow
MIME-Version: 1.0
Content-Transfer-Encoding: base64
Content-Type: image/jpeg

[bracketed]
  dane kodowane przez base64 .....
  .....
  .....dane kodowane przez base64
```

Typy MIME

Content-Type: typ/podtyp; parametry

Tekst

- przykładowe podtypy:
plain, html

Obraz

- przykładowe podtypy:
jpeg, gif

Dźwięk

- przykładowe podtypy:
basic (kodowanie 8-bit
mu-law), 32kadpcm
(kodowanie 32 kbps)

Wideo

- przykładowe podtypy:
mpeg, quicktime

Dane aplikacji

- dane, które muszą zostać przetworzone przez aplikacje, zanim można je pokazać
- przykładowe podtypy:
msword, octet-stream

Typ Multipart (załączniki poczty)

From: alice@nalesnik.pl
To: bob@hamburger.edu
Subject: Zdjecie pysznych nalesnikow
MIME-Version: 1.0
Content-Type: multipart/mixed: boundary=Zalacznik

--Zalacznik

Kochany Bobie, oto zdjecie nalesnika.

--Zalacznik

Content-Transfer-Encoding: base64

Content-Type: image/jpeg

base64 encoded data .....

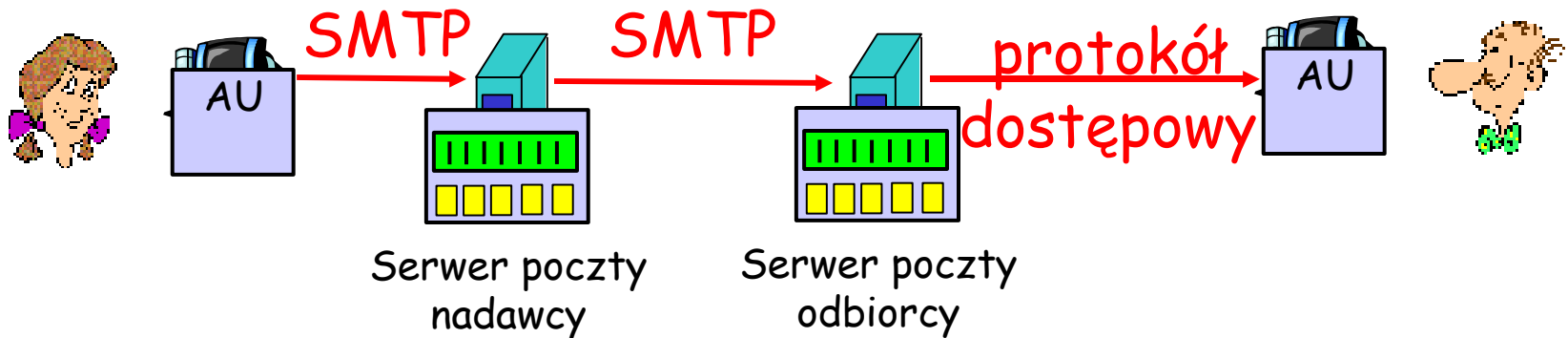
.....

.....base64 encoded data

--Zalacznik

Czy chcesz przepis?

Protokoły dostępu do poczty

- ❑ SMTP: dostarczanie poczty do serwera odbiorcy
- ❑ Protokół dostępowy: odbieranie poczty z serwera i zarządzanie skrzynką pocztową
  - POP: Post Office Protocol [RFC 1939]
    - uwierzytelnienie (agent <--> serwer) o pobranie poczty
  - IMAP: Internet Mail Access Protocol [RFC 1730]
    - więcej funkcji (bardziej złożony)
    - synchronizacja lokalnej skrzynki oraz skrzynki na serwerze
  - HTTP: Hotmail , Yahoo! Mail, itd.

Protokół POP3

etap uwierzytelnienia

- ❑ polecenia klienta:
  - user: podaję login
  - pass: podaję hasło
- ❑ odpowiedzi serwera
  - +OK
  - -ERR

etap transakcji, klient:

- ❑ list: podaj numery listów
- ❑ retr: pobierz list o numerze
- ❑ dele: usuń
- ❑ quit: zakończ

```
S: +OK POP3 server ready
C: user bob
S: +OK
C: pass glodny
S: +OK user successfully logged on
```

```
C: list
S: 1 498
S: 2 912
S: .
C: retr 1
S: <message 1 contents>
S: .
C: dele 1
C: retr 2
S: <message 1 contents>
S: .
C: dele 2
C: quit
S: +OK POP3 server signing off
```

Protokół POP3 (cd) oraz IMAP

Więcej o POP3

- ❑ Poprzedni przykład używał tryby "pobierz i usuń".
- ❑ Bob nie może przeczytać listu ponownie, jeśli zmieni przeglądarkę
- ❑ "Pobierz i zostaw": kopie listów w wielu przeglądarkach
- ❑ POP3 jest bezstanowy pomiędzy sesjami

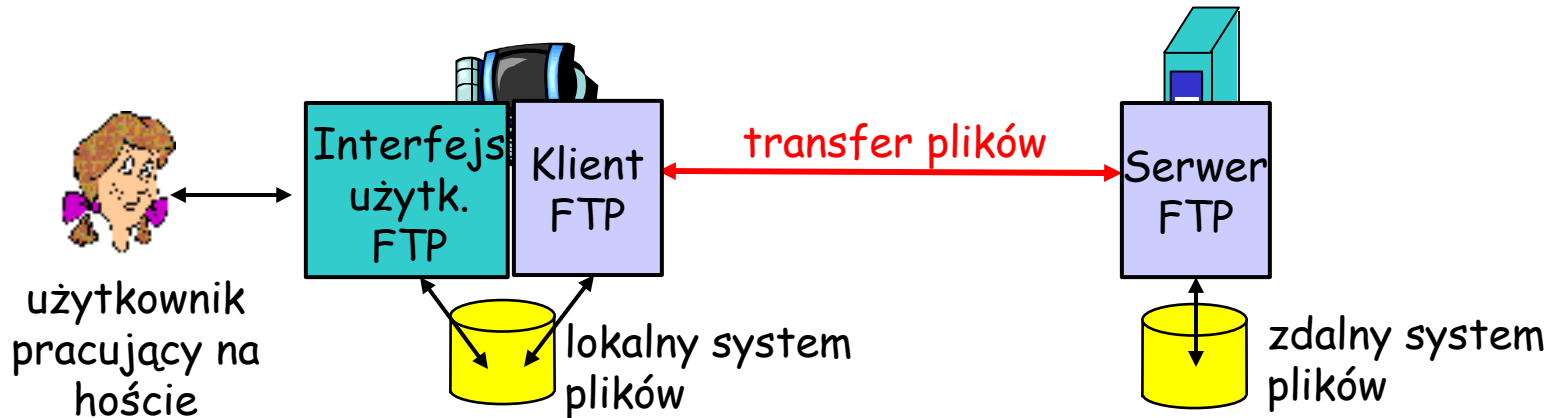
IMAP

- ❑ Wszystkie listy są w jednym miejscu: na serwerze
- ❑ Użytkownik może organizować pocztę w foldery
- ❑ IMAP zachowuje stan użytkownika pomiędzy sesjami:
  - nazwy folderów oraz przyporządkowanie listów do folderów

Mapa wykładu

- ❑ 2.1 Zasady budowy protokołów w. aplikacji
- ❑ 2.2 WWW i HTTP
- ❑ 2.3 DNS
- ❑ 2.4 Programowanie przy użyciu gniazd TCP
- ❑ 2.5 Programowanie przy użyciu gniazd UDP
- ❑ 2.6 Poczta elektroniczna
  - SMTP, POP3, IMAP
- ❑ 2.7 FTP
- ❑ 2.8 Dystrybucja zawartości
  - Schowki Internetowe
  - Sieci dystrybucji zawartości
- ❑ 2.9 Dzielenie plików P2P

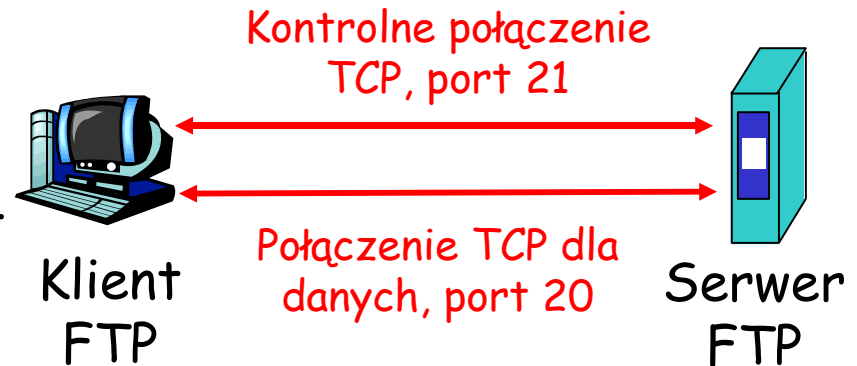
FTP: file transfer protocol

- ❑ transfer pliku z/na zdalny host
- ❑ model klient/serwer
  - *klient*: strona, która rozpoczyna transmisję
  - *serwer*: zdalny host
- ❑ ftp: RFC 959
- ❑ serwer ftp: port 21

FTP: oddzielne połączenie kontrolne i transferu plików

- Klient FTP kontaktuje się z serwerem na porcie 21 (TCP)
- Przez połączenie kontrolne, klient uzyskuje autoryzację
- Klient przegląda zdalny system plików przesyłając polecenia FTP przez połączenie kontrolne.
- Gdy serwer otrzymuje polecenie transferu pliku, otwiera połączenie TCP do klienta
- Po przestaniu pliku, serwer zamyka nowe połączenie.

- Dla przestania drugiego pliku, serwer otwiera drugie połączenie.
- Połączenie kontrolne: "poza pasmem"
- Serwer FTP utrzymuje "stan": aktualny katalog, wcześniejszą autoryzację

Polecenia i odpowiedzi FTP

Przykładowe polecenia:

- ❑ posyłane jako tekst ASCII przez połączenie kontrolne
- ❑ `USER login`
- ❑ `PASS password`
- ❑ `LIST` zwraca listę plików w aktualnym katalogu
- ❑ `RETR nazwaPliku` pobiera plik
- ❑ `STOR nazwaPliku` zapisuje plik na zdalnym hoście

Przykładowe odpowiedzi FTP

- ❑ kod i opis wyniku (jak w HTTP)
- ❑ `331 Username OK, password required`
- ❑ `125 data connection already open; transfer starting`
- ❑ `425 Can't open data connection`
- ❑ `452 Error writing file`

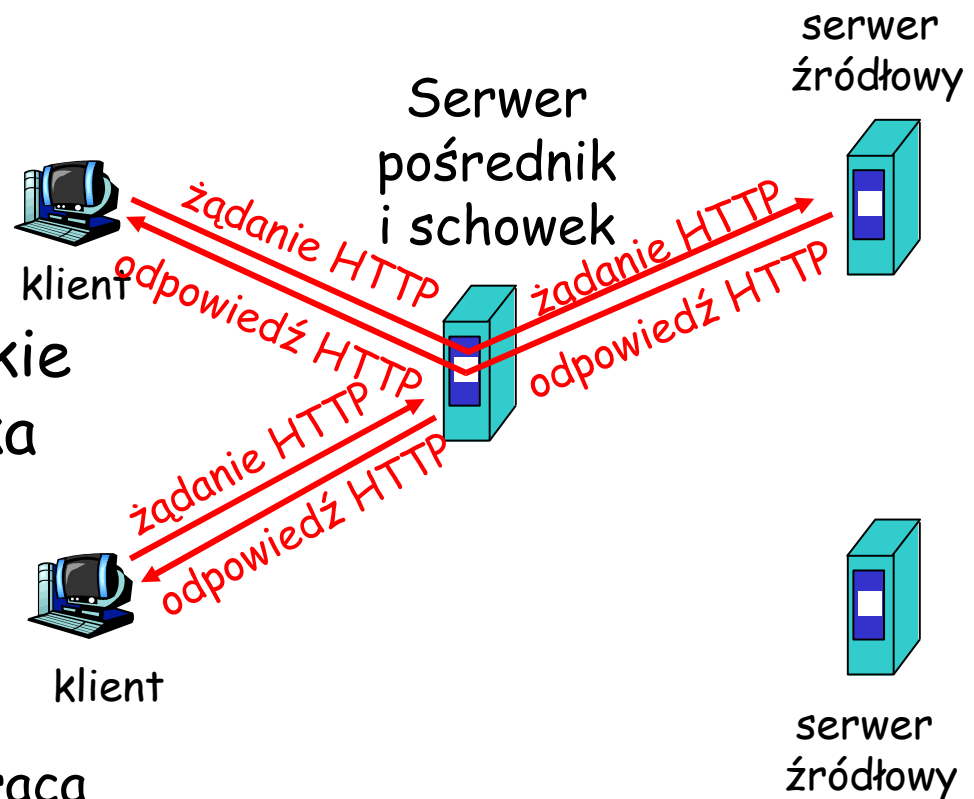
Mapa wykładu

- ❑ 2.1 Zasady budowy protokołów w. aplikacji
- ❑ 2.2 WWW i HTTP
- ❑ 2.3 DNS
- ❑ 2.4 Programowanie przy użyciu gniazd TCP
- ❑ 2.5 Programowanie przy użyciu gniazd UDP
- ❑ 2.6 Poczta elektroniczna
  - SMTP, POP3, IMAP
- ❑ 2.7 FTP
- ❑ 2.8 Dystrybucja zawartości
  - Schowki Internetowe
  - Sieci dystrybucji zawartości
- ❑ 2.9 Dzielenie plików P2P

Schowki Internetowe (serwery pośredniczące) (ang. Web caches, proxy servers)

Cel: Obsłużyć żądanie klient bez komunikacji z serwerem źródłowym

- użytkownik konfiguruje użycie serwera pośredniczącego w przeglądarce
- przeglądarka śle wszystkie żądania HTTP do schowka
  - jeśli obiekt w schowku: schowek zwraca obiekt
  - jeśli nie, schowek żąda obiektu z serwera źródłowego, następnie zwraca obiekt do klienta

Więcej o schowkach Internetowych

- Serwer-pośrednik jest zarówno klientem, jak i serwerem
- Serwer może sprawdzić zgodność obiektu przy pomocy nagłówka HTTP If-modified-since
  - Czy schowki powinny ryzykować i zwracać obiekty bez sprawdzania?
  - Używa się heurystyk.
- Typowo schowki są instalowane przez DI (uniwersytet, firmę, osiedlowego DI)

Po co używa się schowków?

- Zmniejszają czas oczekiwania na obsługę żądania.
- Zmniejszają ruch na łączach dostępowych instytucji.
- Duża ilość schowków w Internecie pozwala "ubogim" dostawcom zawartości na wydajne działanie

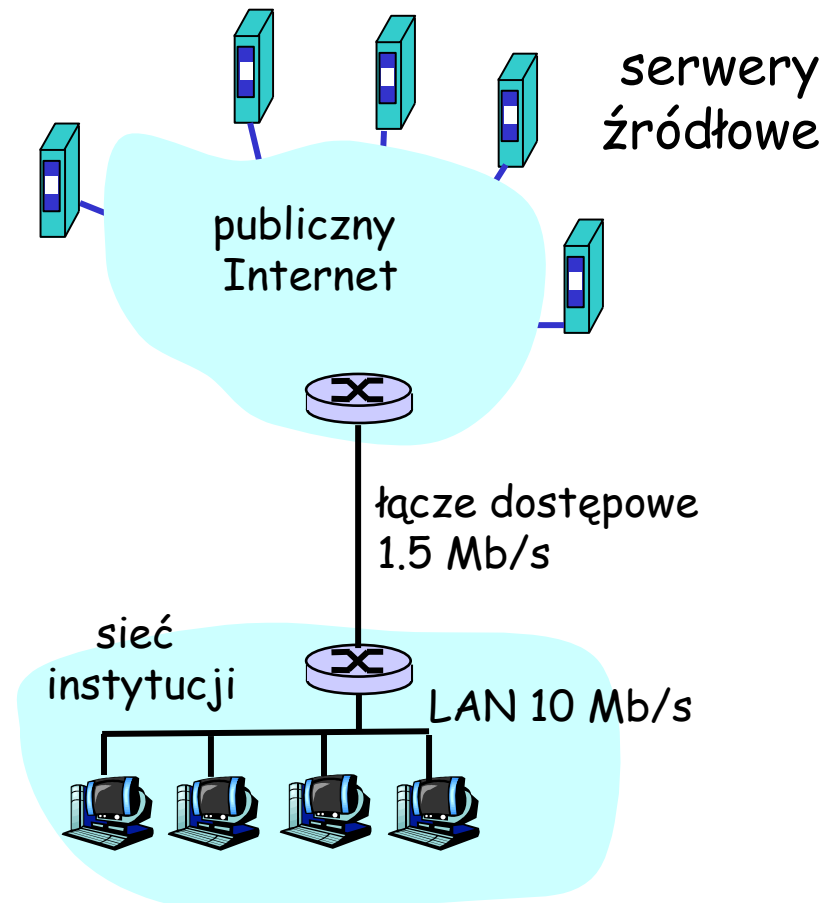
Przykład działania schowka (1)

Założenia

- ❑ średni rozmiar obiektu = 100,000 bitów
- ❑ średnia ilość żądań z sieci instytucji do serwerów źródłowych = 15/sec
- ❑ opóźnienie z sieci instytucji do dowolnego serwera źródłowego i z powrotem = 2 sec

Konsekwencje

- ❑ wykorzystanie sieci LAN = 15%
- ❑ wykorzystanie łącza dostępowego = 100%
- ❑ całkowite opóźnienie = opóźnienie w Internecie + opóźnienie na łączu dostępowym + opóźnienie LAN
= 2 s. + minuty + milisekundy

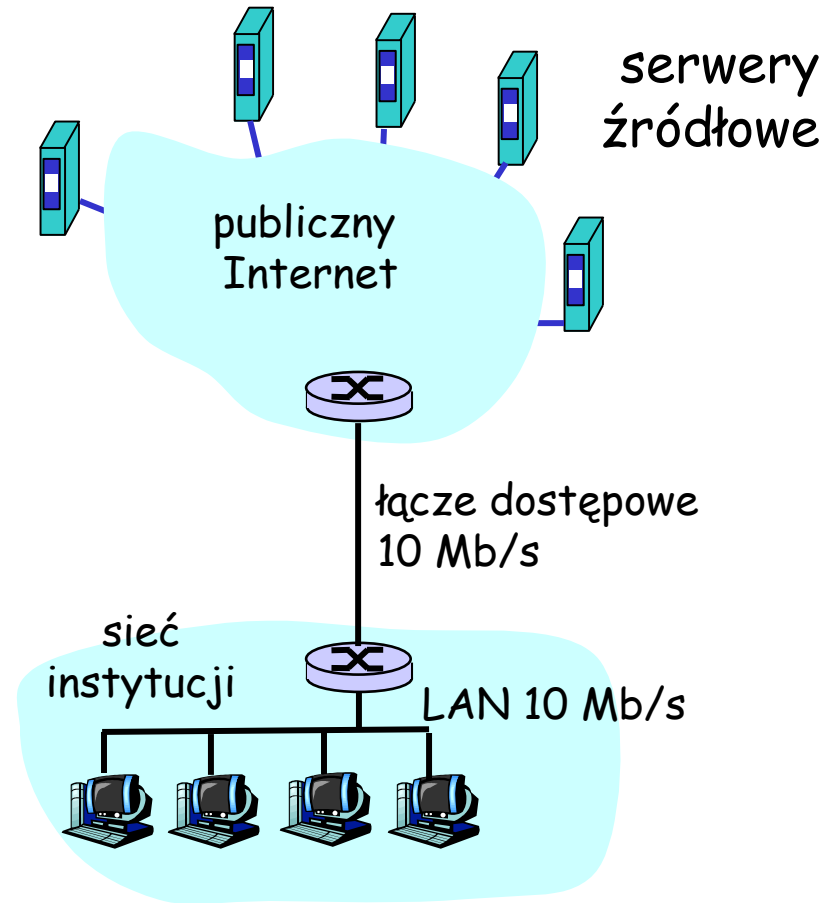
Przykład działania schowka (2)

Możliwe rozwiązanie

- zwiększyć przepustowość łącza dostępowego, do, n.p., 10 Mb/s

Konsekwencje

- wykorzystanie sieci LAN = 15%
- wykorzystanie łącza dostępowego = 15%
- Całkowite opóźnienie = opóźnienie w Internecie + opóźnienie na łączu dostępowym + opóźnienie LAN
= 2 s + ms + ms
- zwiększenie przepustowości jest często bardzo drogie

Przykład działania schowka (3)

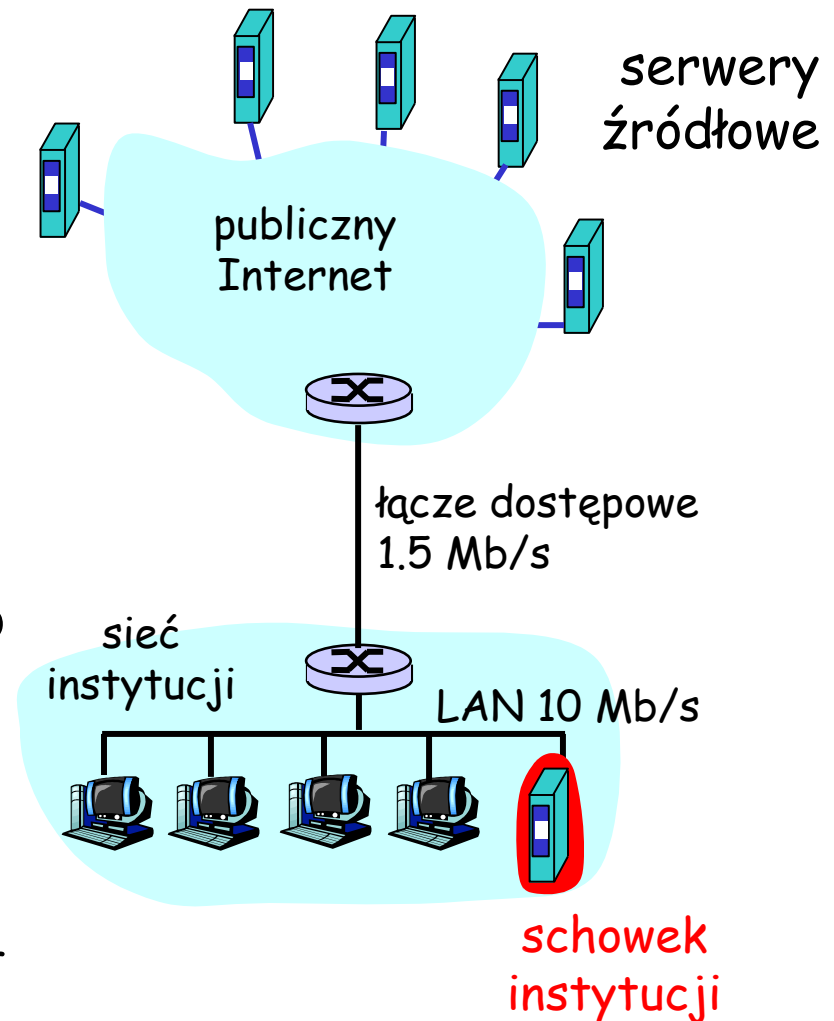
Instalacja schowka

- założmy częstość trafień 40%

Konsekwencje

- 40% żądań będzie obsłużona prawie natychmiast
- 60% żądań nadal obsługiwanych przez serwery źródłowe
- wykorzystanie łącza dostępowego spada do 60%, co zmniejsza opóźnienia do ok. 10 ms
- Całkowite opóźnienie = opóźnienie w Internecie + opóźnienie na łączu dostępowym + opóźnienie LAN

$$= 0.6 * 2 \text{ s} + 0.6 * .01 \text{ s} + \text{ms} < 1.3 \text{ s}$$

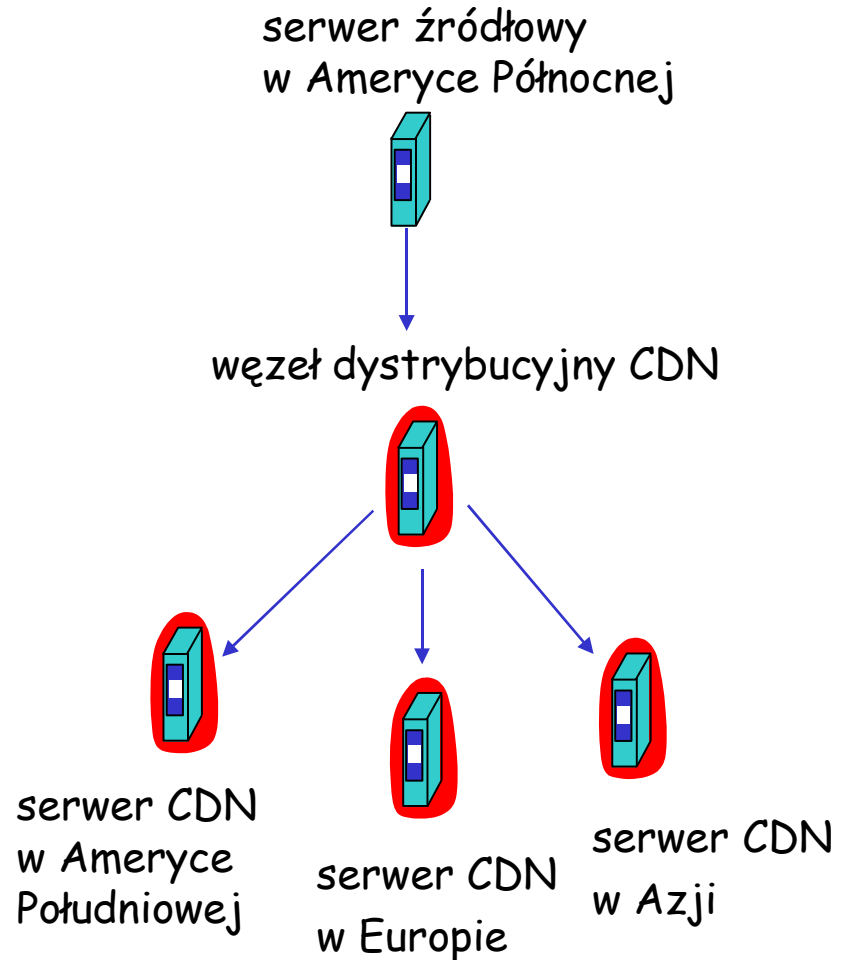

Sieci dystrybucji zawartości ang. Content Distribution Networks, (CDNs)

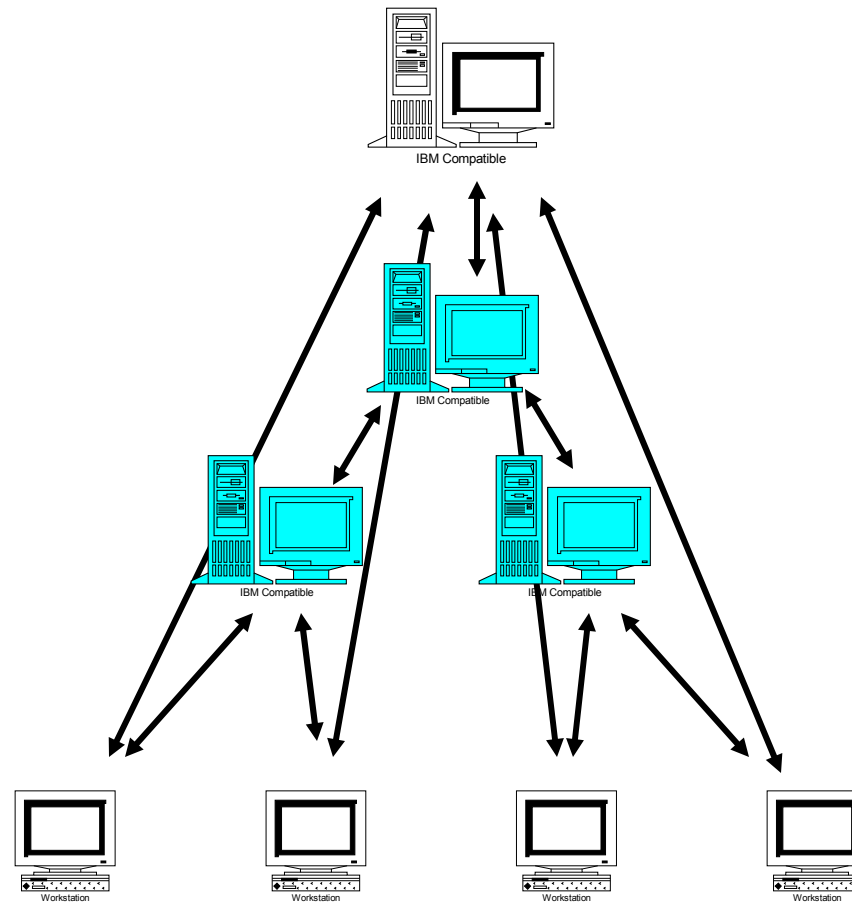
- Dostawcy zawartości są klientami sieci CDN.

Replikacja zawartości

- Firma CDN instaluje setki serwerów CDN w Internecie
  - w DI niższego poziomu, blisko użytkowników
- CDN replikuje zawartość klientów w swoich serwerach. Gdy dostawca aktualizuje zawartość, CDN aktualizuje serwery

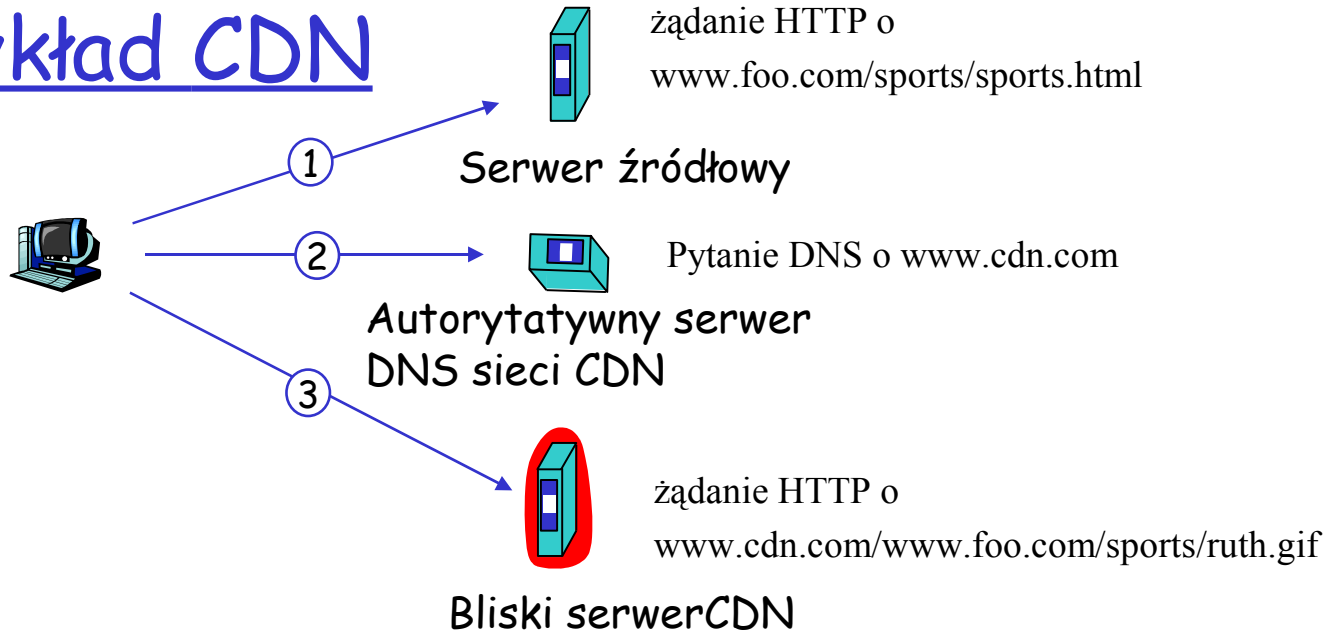

Dystrybucja zawartości informacyjnej

Przykład CDN

serwer źródłowy

- www.foo.com
- dostarcza HTML
- Zamienia:
http://www.foo.com/sports.ruth.gif
na
http://www.cdn.com/www.foo.com/sports/ruth.gif

Firma CDN

- cdn.com
- dostarcza pliki gif
- używa autorytatywnego
serwera DNS do
kierowania żądań

Więcej o sieciach CDN

kierowanie żądań: ruting w warstwie aplikacji!

- ❑ CDN tworzy "mapę", wskazującą odległości od sieci DI do węzłów CDN
- ❑ gdy żądanie trafia do autorytatywnego serwera DNS:
  - serwer sprawdza, z jakiego DI pochodzi żądanie
  - używa "mapy" do znalezienia najlepszego serwera CDN

nie tylko strony WWW

- ❑ komunikacja strumieniowa nagranego audio/video
- ❑ komunikacja strumieniowa audio/video w czasie rzeczywistym
  - Węzły CDN tworzą sieć do dystrybucji multicast (rozsiewczej) w warstwie aplikacji

Mapa wykładu

- ❑ 2.1 Zasady budowy protokołów w. aplikacji
- ❑ 2.2 WWW i HTTP
- ❑ 2.3 DNS
- ❑ 2.4 Programowanie przy użyciu gniazd TCP
- ❑ 2.5 Programowanie przy użyciu gniazd UDP
- ❑ 2.6 Poczta elektroniczna
  - SMTP, POP3, IMAP
- ❑ 2.7 FTP
- ❑ 2.8 Dystrybucja zawartości
  - Schowki Internetowe
  - Sieci dystrybucji zawartości
- ❑ 2.9 Dzielenie plików P2P

Dzielenie plików P2P (model partnerski)

Przykład

- Alicja używa aplikacji P2P na swoim komputerze przenośnym
- Alicja łączy się z Internetem z przerwami; za każdym razem ma nowy adres IP
- Szuka piosenki "Charlie, Charlie"
- Aplikacja wyświetla partnerów, które mają piosenkę.
- Alicja wybiera jednego z partnerów, Boba.
- Plik jest kopiowany z komputera Boba na komputer Alicji: HTTP
- Dopóki Alicja jest w sieci, inni partnerzy mogą kopiować pliki od niej.

P2P: centralny katalog

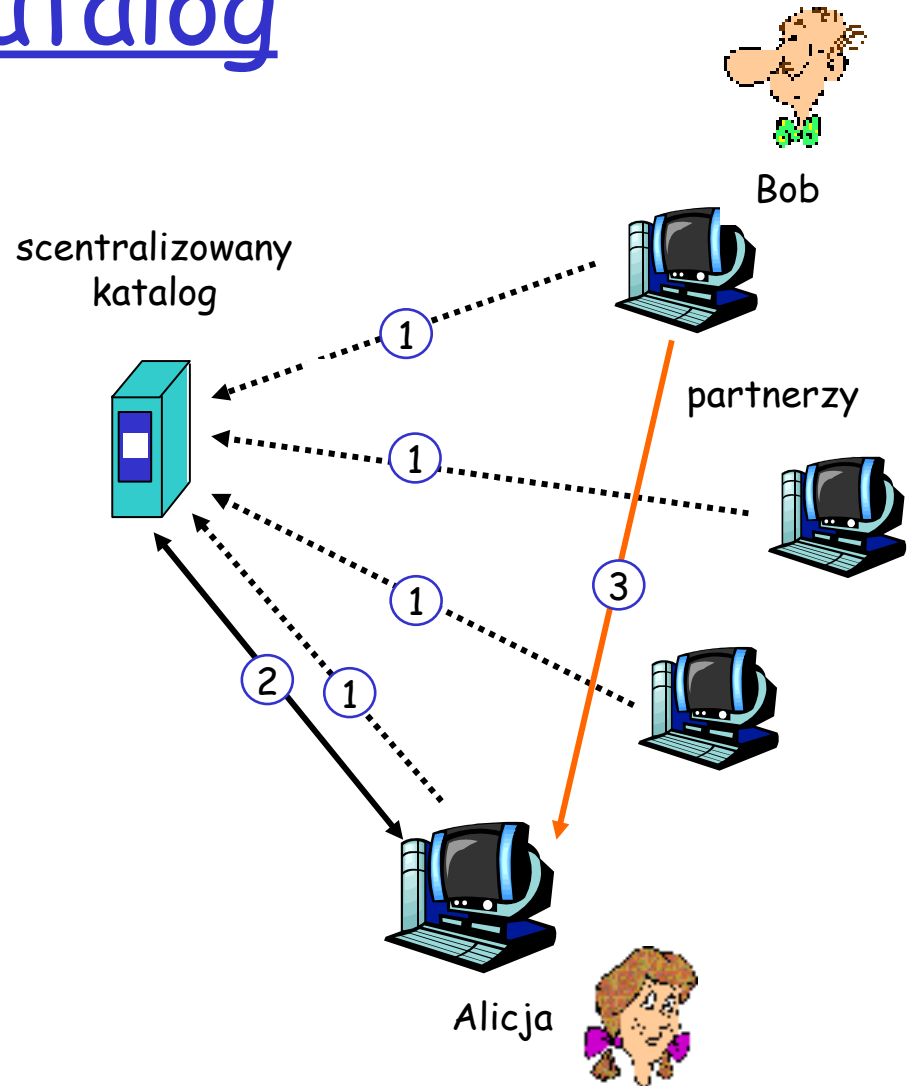
projekt typu "Napster"

1) gdy partner łączy się z siecią, informuje centralny serwer o:

- o adresie IP
- o zawartości

2) Alicja pyta o "Charlie, Charlie"

3) Alicja żąda pliku od Boba

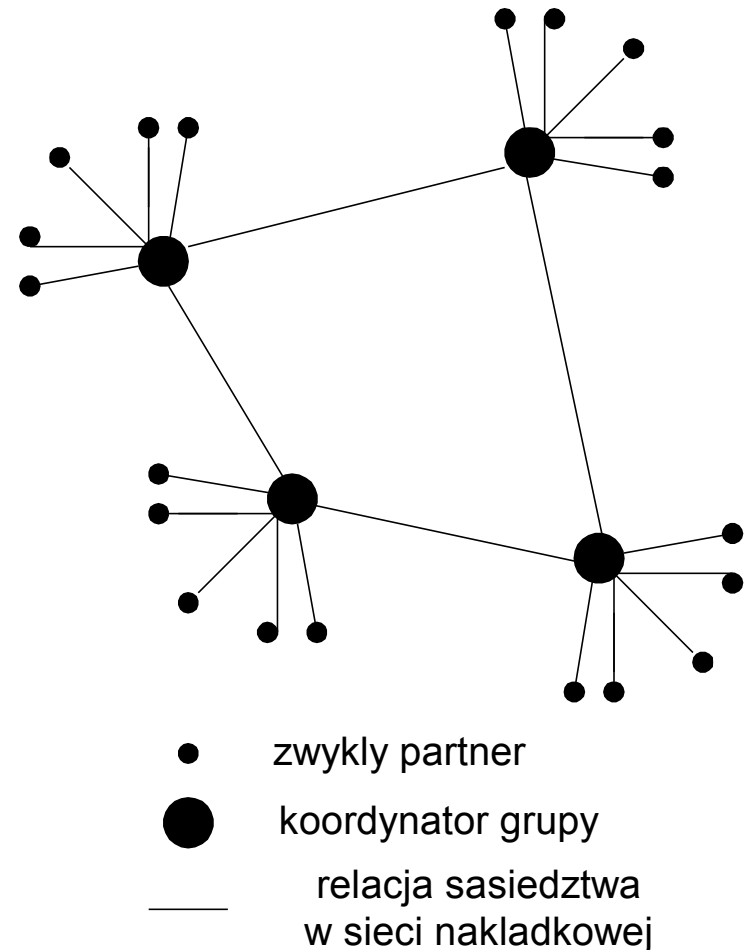
P2P: problemy z centralnym katalogiem

- ❑ Pojedynczy punkt awarii
- ❑ Wąskie gardło
- ❑ Pod kontrolą jednej organizacji

transfer plików jest rozproszony, lecz wyszukiwanie zawartości jest wysoce scentralizowane

P2P: rozproszony katalog

- Każdy partner jest koordynatorem grupy lub jest przypisany do koordynatora.
- Koordynatorzy znają zawartość wszystkich swoich dzieci.
- Partner pyta koordynatora swojej grupy; koordynatorzy mogą pytać innych koordynatorów.

Więcej o rozproszonym katalogu

sieć nakładkowa

- ❑ węzły to partnerzy
- ❑ łączy pomiędzy partnerami i ich koordynatorami
- ❑ łączy pomiędzy niektórymi koordynatorami

węzeł startowy

- ❑ łączący się partner jest przypisywany do grupy lub zostaje koordynatorem

zalety podejścia

- ❑ brak centralnego katalogu
  - wyszukiwanie jest rozproszony wśród partnerów
  - Większa odporność

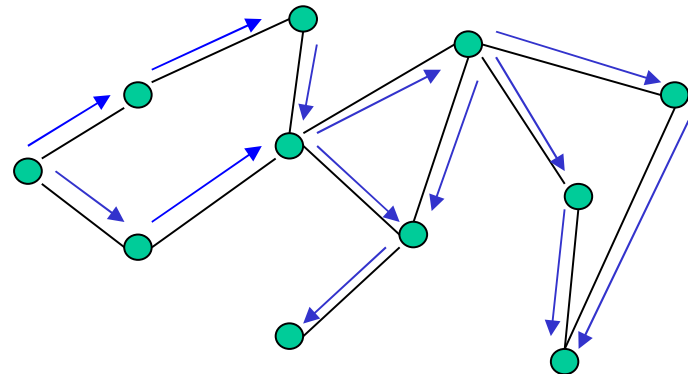
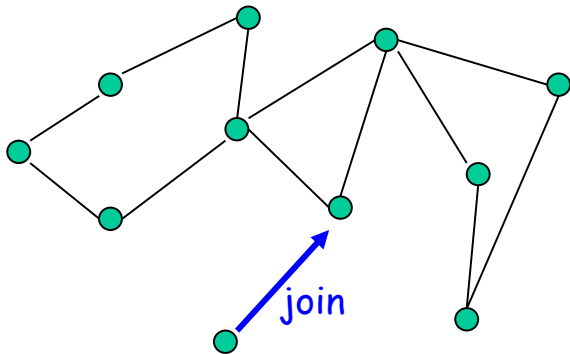
wady podejścia

- ❑ potrzebny węzeł startowy
- ❑ koordynatorzy mogą zostać przeciążeni

P2P: zalew pytaniami

- ❑ Gnutella
- ❑ sieć nakładkowa nie ma hierarchii ani struktury
- ❑ partnerzy poznają innych przez węzeł startowy
- ❑ partnerzy wysyłają komunikat "dołącz"
- ❑ Partner wysyła pytanie do sąsiadów
- ❑ Sąsiedzi przekazują pytanie dalej
- ❑ Jeśli pytany partner ma obiekt, wysyła komunikat do pytającego partnera

P2P: więcej o zalewie pytaniami

Zalety

- ❑ partnerzy mają te same obowiązki: nie ma koordynatorów
- ❑ wysoce rozproszone
- ❑ żaden partner nie utrzymuje katalogu

Wady

- ❑ zbyt wiele ruchu w sieci z powodu pytań
- ❑ zasięg pytania: może nie znaleźć istniejącej zawartości
- ❑ węzeł startowy
- ❑ utrzymywanie sieci nakładkowej

Podsumowanie wykładów o warstwie aplikacji

Skończyliśmy wykład o aplikacjach sieciowych!

- wymagania aplikacji dotyczące usług:
  - niezawodność, przepustowość, opóźnienie
- model klient/serwer
- Usługi transportowe Internetu
  - połączeniowe, niezawodne: TCP
  - zawodne, datagramowe: UDP
- konkretne protokoły:
  - HTTP
  - FTP
  - SMTP, POP, IMAP
  - DNS
- programowanie gniazd
- dystrybucja zawartości
  - schowki, sieci CDN
- sieci partnerskie (P2P)

Podsumowanie wykładów o warstwie aplikacji

Najważniejsze: uczyliśmy się o protokołach

- ❑ typowa wymiana komunikatów
żądanie/odpowiedź:
  - klient żąda informacji lub usługi
  - serwer odpowiada informacją, kodem wynikowym
- ❑ formaty komunikatów:
  - nagłówki: zawierają informacje o danych
  - dane: komunikowana informacja
- ❑ komunikacja kontrolna i z danymi
  - w paśmie, poza pasmem
- ❑ centralne albo rozproszone
- ❑ stanowe lub bezstanowe
- ❑ komunikacja zawodna albo niezawodna
- ❑ "złożoność na brzegu sieci"
- ❑ bezpieczeństwo: uwierzytelnienie